

IZDAJA ZDRAVIL

Zdravila razvrščamo **po načinu izdajanja** na zdravila:

- ki se izdajajo le na recept, in na tista,
- ki se izdajajo brez recepta.

Zdravila, ki se predpisujejo **na recept**, se izdajajo v lekarnah.

Zdravila, ki se lahko izdajajo **brez recepta**, pa glede na mesto izdajanja delimo na:

- zdravila, ki se izdajajo v lekarnah
- zdravila, ki se izdajajo v lekarnah in specializiranih prodajalnah.

Brez recepta se smejo izdajati samo tista zdravila, za katera je tako določil Agencija za zdravila in medicinske pripomočke Republike Slovenije ob izdaji dovoljenja za promet z zdravilom.

Zdravila za uporabo v humani medicini smejo predpisovati zdravniki, ki imajo pravico samostojno opravljati svojo strokovno dejavnost, in sicer samo tista zdravila, ki se dajejo v promet na podlagi Zakona o zdravilih in medicinskih pripomočkih.

Izjemoma smejo zdravila, ki se uporabljajo v humani medicini, predpisovati tudi zdravniki veterinarske medicine, a le za živali in le tista zdravila, katerih uporabo v veterinarski medicini je predpisal minister, pristojen za veterinarstvo.

Pravica do zdravil, ki so predpisana na recept

Zavarovani osebi so, v skladu s pravili, zagotovljena zdravila, predpisana na recept. Ta pravica se nanaša na zdravila, ki imajo dovoljenje za promet v R Sloveniji in so razvrščena na pozitivno ali vmesno listo zdravil ZZZS in jih je predpisal osebni zdravnik zavarovane osebe ali po njem pooblaščen zdravnik.

Na recept je mogoče predpisati naslednje **količine** zdravila:

- pri akutnih stanjih za **največ 10 dni**;
- ob uvedbi novega zdravila v primeru dolgotrajnega zdravljenja iste osebe, je možno zavarovani osebi praviloma predpisati le eno, najmanjše pakiranje zdravila. Izjemoma je mogoče predpisati zdravilo v količini, ki zadostuje za enomesečno zdravljenje;
- pri kroničnih boleznih oziroma stanjih, pri katerih je potrebna dolgotrajna uporaba zdravil, najmanjšo potrebno količino, vendar **največ za 30 dni**. Izjemoma je možno predpisati zdravila za obdobje **do 3 mesecev**, če je to v skladu z doktrino določene stroke;
- magistralnega zdravila v količini, ki zadostuje največ za **1-mesečno zdravljenje**;
- otroške prehrane v količini za **največ 3 mesece** za otroke do 15. leta starosti.

Uveljavljanje pravic do zdravil na recepte

Zavarovanim osebam predpisujejo zdravila na recept osebni zdravniki oziroma tudi drugi zdravniki, ki imajo za to **ustrezna pooblastila**. Zdravnik, ki ni osebni zdravnik zavarovane

osebe, sme predpisovati le zdravila s svojega delovnega področja in v skladu s pooblastili osebnega zdravnika in pravili.

Zdravila, ki so predpisana na recept je dovoljeno predpisovati in izdajati **le ambulantno zdravljenim** zavarovanim osebam.

Zdravilo, ki je predpisano na recept, lahko zavarovana oseba nabavi **v katerikoli lekarni** v Republiki Sloveniji, ki ima z zavodom sklenjeno pogodbo.

Zdravila, ki jim ZZZS določi **omejitev predpisovanja**, smejo zdravniki predpisovati v breme zdravstvenega zavarovanja le v okviru teh omejitev.

Zdravila, ki so predpisana na recept, ki jih zavarovanim osebam zagotavlja ZZZS, se predpisujejo na **enotnem receptnem obrazcu**. Obliko in vsebino receptnega obrazca določi ZZZS. Na ta receptni obrazec se ne predpisujejo zdravila, ki niso pravica iz obveznega zavarovanja, niti zdravila za samoplačnike.

Recept je strokovna in javna listina. Predstavlja naročilo zdravnika farmacevtu, ki naj pripravi oziroma izda zdravilo zavarovani osebi in je tudi dokument za obračun obveznosti ZZZS oziroma zavarovane osebe do lekarne. Izpolnjen mora biti v skladu z določbami pravilnika o natančnejši opredelitvi, načinu razvrščanja, predpisovanja in izdajanja zdravil za uporabo v humani medicini, temi pravili ter drugimi splošnimi akti ZZZS.

Zdravnik, ki predpiše zdravilo, mora recept opremiti s **svojim žigom** in **žigom zdravstvenega zavoda**, če je zaposlen v njem. Prav tako mora vpisati **datum**, ko je recept predpisal, ter ga **lastnoročno podpisati**. Prav tako mora vnesti v zdravstveno dokumentacijo zavarovane osebe podatke o zdravilih, ki so predpisana na recept, njihovi jakosti, odmerjanju in količini, v kateri so bila predpisana. Zdravnik mora zavarovani osebi posebej pojasniti, **s katere liste** so predpisana zdravila oziroma jo opozoriti na morebitna **doplačila**.

Recept mora biti napisan ali natiskan **čitljivo** in **neizbrisljivo**. Na en receptni obrazec se sme predpisati samo eno zdravilo za eno osebo. Pri tem zdravnik predpiše med enakovrednimi zdravili tisto, ki je cenejše.

Na recept je **v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja** mogoče predpisati le zdravila:

- ki jih določa poseben zakon in so razvrščena na listo zdravil, ki se smejo predpisovati v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- ki se izdelajo v lekarni po predpisu zdravnika.

Ob izdaji zdravila mora farmacevt zavarovano osebo **seznaniti s pravilno in varno uporabo zdravila**. Ob tem jo mora opozoriti na morebitne škodljivosti zdravila v primeru, če jih ne bo uporabljala v skladu z navodili.

Farmacevt **ne sme** v breme ZZZS izdati zdravila na recept:

- ki ni izpolnjen v skladu s pravilnikom o natančnejši opredelitvi, načinu razvrščanja, predpisovanja in izdajanja zdravil za uporabo v humani medicini, pravili ter drugimi splošnimi akti ZZZS;
- na katerem so nerazumljiva oziroma nejasna navodila, kar zadeva uporabo zdravila;

- če je minilo **več kot 30 dni** od dne, ko ga je zdravnik predpisal;
- če je minilo **več kot 3 dni** od dneva, ko je zdravnik predpisal **protimikrobno** zdravilo;
- za katerega ugotovi oziroma ve, da ga je predpisal zdravnik izven svojega delovnega področja.

Ob izdaji zdravila mora farmacevt opremiti recept z **žigom lekarne** in **datumom izdaje zdravila** ter se **podpisati**.

Farmacevt izda gotova zdravila in galenske izdelke samo v **originalnem pakiranju**. Izda tisto originalno pakiranje, ki je najbližje predpisani količini zdravila, vendar ne sme prekoračiti količine, ki jo določajo pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Vir:

- Zakon o zdravilih in medicinskih pripomočkih,
- Pravilnik o natančnejši opredelitvi, načinu razvrščanja, predpisovanja in izdajanja zdravil za uporabo v humani medicini
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja

Avtor: Tomaž Mezgec, mag.farm.

Datum: januar 2011